

Παναγιώτης Μαυροειδής

Αναμφίβολα, η **ΛΑΕ** είναι ένας πολιτικός χώρος, υπό **ρευστή διαμόρφωση**, παρά το γεγονός ότι, ως τώρα τουλάχιστον, κυριαρχεί το αποτύπωμα της Αριστερής Πλατφόρμας, μιας αριστερότερης μεν, εντός του ΣΥΡΙΖΑ έως πρόσφατα και των ορίων της πολιτικής του δε, πολιτικής τάσης.

Με αφορμή την πρόσφατη πρώτη πανελλαδική συνάντηση, έχει σημασία να παρακολουθήσει κανείς τα όσα παρουσιάστηκαν στην **αρχική εισήγηση** του Παναγιώτη Λαφαζάνη, στη συζήτηση που έγινε με παρεμβάσεις των συμμετεχόντων και, κυρίως, την **σύνοψη συμπερασμάτων** που δόθηκε στην δημοσιότητα.

Θα ξεχωρίσουμε ορισμένα καίρια πολιτικά ερωτήματα και ζητήματα (αλληλένδετα μεταξύ τους), με στόχο την αναβάθμιση του αναγκαίου πολιτικού διαλόγου.

Τι είναι λοιπόν ο ΣΥΡΙΖΑ και η κυβέρνησή του;

Θα περίμενε κανείς από δυνάμεις που προέρχονται από το ΣΥΡΙΖΑ (στην πλειονότητά τους), να κρίνουν απαραίτητη μια **συνολική πολιτική εκτίμηση** για τον ταξικό και πολιτικό χαρακτήρα του κόμματος ΣΥΡΙΖΑ και ακόμη περισσότερο της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

Τέτοια τοποθέτηση, δεν υπάρχει, ούτε στο εισηγητικό κείμενο, ούτε στη σύνοψη συμπερασμάτων. Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι «μεταλλαγμένος» (με ποια μαγική διαδικασία;) και η κυβέρνησή του «νεομνημονιακή». Οι όροι είναι βολικοί, ίσως και πιασάρικοι, αλλά δεν συνιστούν καμία αποτίμηση με κοινωνικούς και ταξικούς όρους της φύσης του ΣΥΡΙΖΑ και του χαρακτήρα της κυβερνητικής πολιτικής του.

Είναι άλλο πράγμα η εκτίμηση πως ο ΣΥΡΙΖΑ μετατρέπεται σε σοσιαλφιλελεύθερο αστικό κόμμα και πως έχει διαβεί πλέον το Ρουβίκωνα της αστικής και ευρωενωσιακής πολιτικής

και άλλο πράγμα πως έχει απλά υποταχτεί σε πιέσεις και εφαρμόζει μνημόνια. Δεν είναι διαφορά θεωρητική και όρων, αλλά σαφώς σηματοδοτεί διαφορετική στάση απέναντι στην κυβέρνηση, αλλά και στην προοπτική εξέλιξης του ΣΥΡΙΖΑ, παραμένοντας ή όχι στην κυβέρνηση.

Άμεσος στόχος η «κυβέρνηση της αριστεράς»;

Ειδικά στην εισηγητική τοποθέτηση ο στόχος για την «**κυβέρνηση της αριστεράς**», τίθεται με επιμονή, σαφήνεια, με ταυτόχρονη μάλιστα με επίθεση και οριοθέτηση σε όσους αμφισβητούν αν μη τι άλλο την πρωταρχικότητά του στις σημερινές συνθήκες.

*«Η Λαϊκή Ενότητα, σημειώνεται στην εισήγηση, παλεύει **άμεσα** για μια κυβέρνηση της Αριστεράς που στηριγμένη στο κίνημα και την πιο πλατιά πλειοψηφία και σε σύγκρουση με τα κατεστημένα» (...)*

Και συνεχίζει σε άλλο σημείο:

*«Για την Αριστερά όπως δεν είναι **αυτοσκοπός η κυβέρνηση**, δεν είναι επίσης αυτοσκοπός η αλαζονική και βολική παραμονή **στην αντιπολίτευση**, όσο και αν ο ρόλος της τελευταίας είναι σημαντικός».*

Παρακάτω, ο συντάκτης του κειμένου φαίνεται να ξεχνά πως η αριστερή κυβέρνηση δεν υπάρχει ακόμη (ή κεκτημένη ταχύτητα του παρελθόντος;) και μας επισημαίνει:

«Και το καλύτερο φάρμακο ενάντια στον κυβερνητισμό και ο μόνος δρόμος για να μπορέσει η κυβέρνηση της Αριστεράς να προχωρήσει μπροστά, είναι να στηρίζεται η κυβέρνηση σε ένα μεγάλο και δυναμικό εργατικό – λαϊκό κίνημα».

Η πολιτική όμως δεν είναι άθροισμα στόχων, ούτε παράθεση αμήχανων «ούτε, ούτε», αλλά ακριβώς κρίνεται στην **ιεράρχηση** εκτιμήσεων και στόχων τακτικής και στρατηγικής.

Να μας επιτραπεί να θεωρήσουμε πως σε μια συνθήκη όπου μια κυβέρνηση που μιλάει στο όνομα της αριστεράς, εξαπολύει καταγιγιστική επίθεση στα εργατικά και λαϊκά δικαιώματα, το να τίθεται ως άμεσος στόχος για «κυβέρνηση της αριστεράς» από ένα εξωκοινοβουλευτικό κόμμα, με επιρροή κάτω του 3%, που μέχρι χτες στήριζε αυτή την κυβέρνηση, αν δεν πρόκειται για ανοησία, αντανακλά μια αυταπάτη για επαναφορά του ΣΥΡΙΖΑ στον «ίσιο δρόμο» της «πραγματικά αριστερής κυβέρνησης».

Αντίθετα, η μαχητική εργατική λαϊκή αντιπολίτευση (αλαζονική, αν και ...απαραίτητη τη βαφτίζει η εισήγηση), μαζί με το στόχο για πολιτική ήττα και ανατροπή της πολιτικής και της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, αποτελούν προϋπόθεση για να τεθεί με όρους ανατροπής ζήτημα κυβέρνησης και εξουσίας έξω από αντεργατικό αστικό και ευρω-ενωσιακό πλαίσιο

Θα φύγουμε από την ΕΕ αν δεν αλλάξει;

Ας είμαστε σαφείς στην ανάδειξη των πολιτικών διαφορών, αν θέλουμε να βρούμε δρόμους κοινής δράσης, έστω εκεί όπου αυτό είναι εφικτό.

Η ΛΑΕ, δε φαίνεται να συσχετίζει το στόχο της «αριστερής κυβέρνησης», με το αστικό και ευρωενωσιακό πλαίσιο που πρέπει να ανατραπεί, για αυτό και, από τη μια θεωρεί εφικτή μια άμεση τέτοια στόχευση και, από την άλλη, θεωρεί, ως «μη πολιτική πρόταση» κάθε οργανική σύνδεση του πολιτικού στόχου για την εξουσία με την ανατροπή της αστικής πολιτικής και των πυλώνων της.

Ας δούμε λοιπόν πως τοποθετείται στο ζήτημα της ΕΕ. Στην εισήγηση το ζήτημα τοποθετείται ως εξής:

«**Αυτή η ΕΕ ως σκληρή νεοφιλελεύθερη συμμαχία υπό τη Γερμανική ηγεμονία δεν μεταρρυθμίζεται αλλά ανατρέπεται.** Ένα ριζοσπαστικό μεταβατικό προοδευτικό πρόγραμμα στη χώρα μας αργά ή γρήγορα και **μάλλον** γρήγορα, θα προσκρούσει κατά την εφαρμογή του στα σκληρά πλαίσια των ευρωενωσιακών κανόνων. Σε μια τέτοια περίπτωση ο κόμπος πρέπει να λυθεί. Και **αν στο μεταξύ δεν έχουμε γενικότερες ανατροπές στην ΕΕ,** ο κόμπος αυτός πρέπει να λυθεί σε εθνικό επίπεδο και **υπέρ του ριζοσπαστικού μας προγράμματος.** Και σε μια τέτοια περίπτωση πρέπει να λυθεί δημοκρατικά **με δημοψήφισμα,** όπου η Αριστερά θα πρέπει να στηρίζει μέσα στο λαό και με όλες της τις δυνάμεις την **αποχώρηση από την ΕΕ,** για ένα νέο **ανεξάρτητο** ρόλο της χώρας και για ανεξάρτητες πολυδιάστατες συνεργασίες προς όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη».

Μια παράγραφος που τα έχει όλα.

Από τη μια, για πρώτη φορά τονίζεται και είναι θετικό, πως αν γίνει δημοψήφισμα για την ΕΕ, η αριστερά θα πρέπει να μιλήσει για **αποχώρηση**. Αυτό προκάλεσε τη μήνη της Νάντιας Βαλαβάνη, η οποία μίλησε για «αποδοχή των θέσεων της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και του ΚΚΕ»! Μακάρι να ήταν έτσι, αλλά αν κρίνουμε από τη σύνοψη συμπερασμάτων όπου ούτε καν υπάρχει η λέξη ΕΕ, μα και η έξοδος από την ευρωζώνη έχει μετατραπεί σε ρήξη, η πρώην

αναπληρώτρια Υπουργός Οικονομικών του ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να χαμογελά ήσυχη.

Από την άλλη, διευκρινίζεται πως αυτά αφορούν «αυτή» την ΕΕ της «Γερμανικής ηγεμονίας», η δε «λύση σε εθνικό επίπεδο» θα καταστεί αναγκαία, αν και εφόσον «στο μεταξύ δεν έχουμε γενικότερες ανατροπές στην ΕΕ».

Γιατί τόσο εύκολα ξεχνιέται το ΝΑΤΟ;

Προκαλεί ενδιαφέρον το γεγονός ότι σε ένα πολιτικό κείμενο μιας διαδικασίας που γίνεται εν μέσω ενός επικίνδυνου πολεμικού παροξυσμού, όχι μακριά, αλλά ακριβώς στη γειτονιά μας, με συμμετοχή πλειάδας χωρών του ΝΑΤΟ, αλλά και της ίδιας της Ελλάδας υποστηρικτικά, να μην υπάρχει ούτε λεκτική αναφορά στο ΝΑΤΟ, ούτε στην ανάγκη άμεσης αποχώρησης της Ελλάδας και απομάκρυνσης των βάσεων.

Απλώς ξεχάστηκε; Δεν είναι πρόβλημα αυτό;

Βεβαίως κανείς πρέπει να θυμηθεί ότι και καταστατικά η «άμυνα» της ΕΕ, εναπόκειται ακριβώς στη δράση του ΝΑΤΟ. Φαίνεται λοιπόν πικρό, αλλά το ζήσαμε καθαρά και με το ΣΥΡΙΖΑ: Αν κανείς δε τολμά να μιλήσει για την ΕΕ, δεν μπορεί να θέσει τελικά ούτε ζήτημα ΝΑΤΟ.

«Δύσκολο θέμα η διαγραφή του χρέους». Λοιπόν;

Το εισηγητικό κείμενο είχε ένα θετικό σημείο σε ότι αφορά το δημόσιο χρέος, αναφέροντας σχετικά:

«Αδιαπραγμάτευτη προγραμματική θέση για μας συντρόφισσες και σύντροφοι είναι η χωρίς όρους διαγραφή του δημόσιου χρέους».

Και αυτό προκάλεσε τη μήνη της Νάντιας Βαλαβάνη. Παραθέτουμε:

«από τη θέση για διαγραφή του μεγαλύτερου μέρους του χρέους φτάσαμε στη χθεσινή εισήγηση να ενσωματώνεται η θέση ΚΚΕ και ΑΝΤΑΡΣΥΑ για ολική διαγραφή του χρέους, κάτι που δεν έχει υπάρξει ποτέ στην ιστορία του κόσμου;»

Λες και δεν υπήρξαν άλλες τοποθετήσεις στη Συνδιάσκεψη, στην ουσία η τοποθέτηση αυτή σφράγισε τη σύνοψη συμπερασμάτων όπου σημειώνεται σχετικά με εντελώς **αμφίσημο** τρόπο:

«Την ίδια στιγμή, η οικονομική κρίση βαθαίνει και **δεν υπάρχει εύκολη έξοδος από το φαύλο κύκλο χρέους** - ύφεσης - ανεργίας».

Δεν πρόκειται για τυχαία ολίσθηση. Πουθενά δεν διατυπώνεται στόχος για διαγραφή του χρέους εκτός μια μοναδική και γενική φράση για «απαλλαγή από τα μνημόνια και το βραχνά του χρέους και για τη ρήξη με την ευρωζώνη». Μεταξύ ευχής και παράπονου... Αυτό δε σημαίνει ότι η ΛΑΕ θα εγκαταλείψει τον σχετικό στόχο, δείχνει όμως ανάγλυφα το εύρος της διαπάλης και των ταλαντεύσεων στο εσωτερικό της.

Η απουσία μισθών και κερδών από τη σύνοψη συμπερασμάτων

Γνωρίζουμε όλοι ότι οι πολιτικές αποφάσεις κρίνονται από όσα λένε, αλλά και εξ ίσου από όσα **δεν** αναφέρονται.

Έτσι λοιπόν, ενώ η σύνοψη συμπερασμάτων, αναφέρεται σε προβλήματα και στόχους δράσης, επιμελώς απουσιάζει κάθε αναφορά σε οικονομικές μισθολογικές διεκδικήσεις των εργαζομένων, έστω σε αναπλήρωση απωλειών. Απουσιάζει επίσης και κάθε αναφορά στα καπιταλιστικά κέρδη και πολύ περισσότερο στην ανάγκη της ανατροπής της σχέσης μισθών/κερδών προς όφελος της εργατικής τάξης και σε βάρος του κεφαλαίου.

Τυχαία παράλειψη και αυτό; Και έτσι να ήταν, κάτι δείχνει αυτή η λησμονιά. Τη στιγμή μάλιστα που τόσα γράφονται για «προοδευτικό σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας με έμφαση σε ένα νέο ισχυρό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και στην ισχυρή ρευστότητα με ευνοϊκούς όρους στην οικονομία». Όλα υπάρχουν τελικά, εκτός των εργατικών μισθών.

Αλλά δεν πρόκειται για παράλειψη. Στο γενικό «εθνικό, πατριωτικό» προσανατολισμό της ΛΑΕ, λιγότερο είναι παρούσα η ανάγκη της πάλης για λαϊκή κυριαρχία ενάντια στην ιμπεριαλιστική επιβολή της ΕΕ και του ευρωπαϊκού κεφαλαίου και περισσότερο εκκωφαντική είναι η απουσία του αντικαπιταλιστικού προσανατολισμού.

Ο μόνος καπιταλισμός που αναγνωρίζεται φραστικά από τη ΛΑΕ, τουλάχιστον στο εισηγητικό κείμενο, είναι ο ...**μνημονιακός καπιταλισμός**. Όπως φαίνεται, το σχετικό επίθετο κολλάει παντού και λύνει όλα τα δύσκολα ερωτήματα: μνημονιακή κυβέρνηση, μνημονιακός ΣΥΡΙΖΑ, μνημονιακός ΣΥΡΙΖΑ. Ρηχός **μνημονιακός εγκλωβισμός** θα προσθέταμε, σε αποσύνδεση από τη συνολική αντεργατική εκστρατεία του καπιταλισμού της εποχής μας ενάντια στην εργατική τάξη.

Μην ακούσατε τη ΓΣΕΕ;

Ενώ το εισηγητικό κείμενο δε ξεχνά να μιλήσει για «επιτυχημένη Πανελλαδική Γενική Απεργία», δεν βρίσκει χώρο ούτε καν για λεκτική αναφορά στη ΓΣΕΕ του ΝΑΙ και του αντιδραστικού της ρόλου.

Σε αυτό το φόντο, η αναφορά για «πρωτοβουλίες για το αγωνιστικό συντονισμό των σωματείων και των ταξικών αντιμνημονιακών δυνάμεων μέσα στο εργατικό κίνημα», απομένει να κριθεί στο βαθμό που η ΛΑΕ θα αποφασίσει να θέσει τέρμα στην συνύπαρξή της με τον κυβερνητικό συνδικαλισμό του ΣΥΡΙΖΑ στο πλαίσιο του ΜΕΤΑ και γενικά των κοινών παρατάξεων μαζί του.

Η ΛΑΕ και οι άλλες δυνάμεις της αριστεράς

Αν τα παραπάνω ορίζουν τις θέσεις και τη δράση της ΛΑΕ, ποια είναι άραγε η σχέση της με τις άλλες δυνάμεις της αριστεράς;

Είναι απολύτως φυσικό, ειδικά για ένα νεοσύστατο πολιτικό οργανισμό, να οριοθετείται από άλλα ρεύματα. Έχει σημασία όμως **από ποιον** κυρίως και **πώς** κρατάει αποστάσεις.

Ας παρακολουθήσουμε πως μιλάει η ΛΑΕ για άλλα πολιτικά ρεύματα **εκτός του ΣΥΡΙΖΑ**, μέσω του εισηγητικού κειμένου:

«Ο ρόλος των Αριστερών δυνάμεων, ιδιαίτερα μέσα σε συνθήκες κοινωνικής συντριβής, δεν είναι να περιορίζονται στην *αυτάρεσκη επαναστατική περιχαράκωση* τους. Να αυτοκαταναλώνονται σε παχιά λόγια κλίνοντας απλώς σε όλες τις πτώσεις την *επανάσταση και τον κομμουνισμό*. Να αυτοϊκανοποιούνται με την χωρίς προοπτική και από απόσταση κριτική των πάντων».

Λες και μιλάει ο ΣΥΡΙΖΑ, σηκώνοντας προπέτασμα καπνού για την πολιτική του!

Αλλά και κάτι παραπάνω. Την ίδια στιγμή που δεν υπάρχει μια συνολική εκτίμηση για το ΣΥΡΙΖΑ και το συστημικό του χαρακτήρα, το ίδιο κείμενο, κατηγορεί τους παραπάνω ότι:

«Μια τέτοια Αριστερά δεν την χρειαζόμαστε. Δεν την έχει ανάγκη κανένας και το μόνο που εξυπηρετεί, είτε το θέλει είτε όχι, είναι να δεσμεύει δυνάμεις και να *εξυπηρετεί, εκ των πραγμάτων, τελικά το σύστημα*».

Να λοιπόν που τελικά και η ΛΑΕ ανακαλύπτει ...συστημικές δυνάμεις προς τα αριστερά της, αλλά μετράει τα λόγια της για το ΣΥΡΙΖΑ.

Την ίδια στιγμή που η ΛΑΕ παραπονιέται πώς η «*Η Αριστερά πρέπει να πάψει να θεωρείται από κάποιους **ιδιοκτησία ή οικόπεδο με αποκλειστικούς τίτλους**, το οποίο πρέπει να ξεκαθαρισθεί απ' ότι παρείσακτο, προκειμένου να περιφρακτεί με ασφάλεια και να απομονωθεί*», βλέπει τον εαυτό της ως μια ..ξεχωριστή **μοναδικότητα**:

«Σε μια συγκυρία όπου η **ΛΑ.Ε.**, παρ' ότι εξωκοινοβουλευτική δύναμη, φαντάζει εκ των πραγμάτων ως η **μόνη** αντιπολίτευση και ως η **μόνη** παράταξη που διαθέτει ρεαλιστική, άμεση, αυθεντική, ριζοσπαστική, δημοκρατική, **αντιμνημονιακή εναλλακτική λύση**».

Στο δια ταύτα

Όχι μόνο η ΛΑΕ, αλλά και το ΚΚΕ και η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, θα κριθούν στο πως θα συμβάλλουν σε ένα αγωνιστικό **μέτωπο εργατικής και λαϊκής αντιπολίτευσης και αντεπίθεσης** με στόχο την ανατροπή της αντεργατικής πολιτικής κυβέρνησης, κεφαλαίου και ΕΕ.

Το **ΚΚΕ** σηκώνει τους ώμους του σε αυτή την ανάγκη και περιορίζεται σε επιθέσεις, συχνά και με ψευδολογίες. Η **ΛΑΕ** φαίνεται να επιδιώκει την ηγεμονία σε ένα μετα-ΣΥΡΙΖΑ χώρο, αλλά σε υγειονομική ζώνη από τον ενωτικό αντικυβερνητικό αγώνα ενάντια στα μνημόνια, τις καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις και την ΕΕ, με το μάτι κυρίως στους κοινοβουλευτικούς συσχετισμούς.

Η **πολιτική αστάθεια**, μαζί και η **δυσκολία της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ** να προωθήσουν τον κοινωνικό εξανδραποδισμό που ανέλαβαν, θέτουν επί τάπητος τους κινδύνους μα και τις **δυνατότητες**.

Το **πεδίο της κοινής δράσης των μαχόμενων δυνάμεων** είναι εκ των ου άνευ. Μέσα σε αυτήν, ισότιμα, χωριστά και μαζί, ο καθένας με τα όπλα του, μα και με τα κοινά όπλα. Για την διαμόρφωση του πεδίου αντιστάσεων, αναστήλωσης της αυτοπεποίθησης, άνθησης των αγώνων. Δεν πρόκειται μόνο για κινηματική σύμπλευση, αλλά και για το έδαφος του πολιτικού διαλόγου, της αναζήτησης πολιτικού ρόλου του ενωτικού μαζικού κινήματος και των πολιτικών συνεργασιών στο αναγκαίο πρόγραμμα. Σε αυτό το πεδίο, αλλά και με την υπέρβασή του, χτίζονται οι προϋποθέσεις ενός συνολικού πολιτικού μετώπου ανατροπής.

Η ΛΑΕ θα δοκιμαστεί με την ανταπόκρισή της σε αυτή την ανάγκη. Πρώτος σταθμός η επιδίωξη ενός πλατιού **οριζόντιου συντονισμού πρωτοβάθμιων σωματείων και**

συλλογικοτήτων, που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη των αγώνων ενάντια στην κυβέρνηση και τα μνημόνιά της, τους εργοδότες και την ΕΕ, αποσπώντας την πρωτοβουλία των κινήσεων από την ΓΣΕΕ και τον καθεστωτικό συνδικαλισμό.

ΥΓ: Η συζήτηση των συμμετεχόντων στη συνάντηση της ΛΑΕ ήταν αναμφίβολη πιο σημαντική από τα κείμενά της και πιο ενδιαφέρουσα από την παρέμβαση της Νάντιας Βαλαβάνη. Ξεχωρίζουμε ειδικά τις παρεμβάσεις όσων ανέπτυξαν μια εύστοχη κριτική προς την πολιτική γραμμή της ΛΑΕ σε καίρια σημεία τα οποία πριν τις εκλογές εθεωρούντο ανύπαρκτα έως και προσχηματικά.